

Havs & vattenforum 2013

*Många bäckar små
- Åtgärder med ideella krafter!*

16-17 april 2013

Vattenrådet för Bruatorpsån,
Grisbäcken och Brömsebäcken

Torsås
kommun
Samhällsbyggnadsförvaltningen

Torsås Kustmiljögrupp
www.kustmiljogruppen.org

Det var så här det började med...

... erfarenheten och den starka känslan av solvarma fötter i sanden hos en grabb som år efter år tillbringat sina sommarlov i Ragnabo. Så händer något radikalt, då de en gång så fina miljöerna och de positiva upplevelsevärdena förändras ganska dramatiskt och är på väg att försvinna. Tillgången på fisk minskar, de fina fasta och ljusskimrande sandbottnarna i Kalmarsund likaså. Vassarna breder ut sig. Något okontrollerat händer, vilket genererar negativa starka känslor, upplevelser och en mängd varför-frågor, som det måste

finnas svar på.

Mats Elggvist, en av grundarna till Torsås Kustmiljöförening, tar kontakt med Torsås kommun och lyckas både med bedriften att samla in ett betydande frivilligt belopp från husägarna i Ragnabo såväl som att övertyga kommunen om att ekonomiskt medverka i ett första planerat kustmiljöprojekt.

Ragnabo Miljöförening bildades 1997 för att arbeta med kustmiljöfrågor genom att bl.a. öka vattenutbytet i övergödda vikar och där Miljöföreningen var själva embryot till dagens Kustmiljögrupp. Med starka drivkrafter och egna stora ideella insatser, aktivt stöd och intresse från Torsås kommun, företag, Regionförbundet och ett EU-bidrag blev resultatet framgångsrikt.

Ett exempel på dessa starka drivkrafter är tillkomsten av Ökö-bron 1998, där det visade sig redan ett år efter tillkomsten, att den redan bidraget till en väsentligt bättre miljö i vikarna med minskad överväxning av alger, bättre bottenmiljö, ökad syresättning av vattnet mm. Ökö-bron är ett gott exempel på, att när människor i andra områden längs Torsås kusten såg vad som kunde åstadkommas, började allt fler ideella föreningar att arbeta med kustmiljön. Detta har bl.a. under årens lopp resulterat i ett antal genomströmningsprojekt, som förbättrat kustmiljön. I nuläget 2013 arbetar 17 ideella föreningar med ett målmedvetet kustmiljöarbete samlade i en paraplyorganisation – Torsås Kustmiljögrupp.

Bild: Ökö-bron

Under åren 1999-2007 har Kustmiljögruppen genomfört 5 nationella konferenser med olika välvägdade teman. Behovet av en regional samverkan i Kalmar län växte alltmer och Kalmarsundskommisionen bildades 2006 med Torsås Kustmiljögrupp som förebild och modell.

Vi vet alla att cirkeln är rund, vilket för Kustmiljögruppens del innebär att, vi i vår verksamhetsplan åter är tillbaka där allt en gång togs sin början, från det regionala och nationella planet till de vattenmiljöer av olika slag som ligger i kommunen och/eller angränsar till närliggande kommuner med gemensamma vattendrag.

På de sidor som följer med rubriken **"Många bäckar små- Åtgärder med ideella krafter!"** kan Du ta del av vad vi gör i nuläget och det goda samspelet mellan Torsås Kustmiljögrupp å ena sidan och Torsås kommun samt Vattenrådet å den andra. Vi upplever verkligen att vi har **"med vind i seglen mot ett renare hav"**.

10 års arbete av och med de första pionjörerna har resulterat i att styrelsen för Torsås Kustmiljögrupp har beslutat, att nominera dessa eldsjälar till Kalmar kommuns internationella miljöpris för 2013 med motiveringen ...

... att Mats Elggvist, Birgitta Hedvall och Håkan Larsson på ett synnerligen förtjänstfullt, idéellt och osjälviskt sätt samt under en förhållandevis lång tidsperiod lagt grunden via lokala, regionala och nationella konferenser och symposier till ett framtidsinriktat pedagogiskt arbete för kustmiljön i och kring Kalmarsund.

Motiveringen skall ses i ljuset av appellen **"man kan göra skillnad"**, som är en del av vår vision.

Rune Fransén
Ordförande

Karl-Gustaf Eklund
Sekreterare

Bild: Garpens fyr i södra Kalmarsund

Många bäckar små

- Åtgärder med ideella krafter

Vi är en ideell organisation som initierar och samordnar kustmiljöinsatser i Torsås kommun

Foto: Johan Ålbomsvist

- 🔹 Lokala miljöaktiviteter - akrylatbensin för tvåtaktsmotorer!
- 🔹 Inventering av mindre lokala vatten- drag som mynnar i Kalmarsund!
- 🔹 Slamsugning av lokala badplatser!
- 🔹 Aktiv medverkan i vattenrådet!

Torsås Kustmiljögrupp

Många bäckar små

- Åtgärder med ideella krafter

Vi arbetar för att öka genomströmningen i övergödda vikar

Foto: Johan Blomqvist

- 💧 Schemaläggning för kommunens vasslåtter!
- 💧 Utvärdering av vasspilletstillverkning!
- 💧 Öka genomströmningen i övergödda vikar!
- 💧 Remissinstans till kommun och myndigheter!

Torsås Kustmiljögrupp

Många bäckar små

- Åtgärder med ideella krafter

*Förutsättningar för ekologisk balans i Kalmarsund
blir vad just Du gör idag, imorgon och i framtiden*

Foto Johan Håmberg

- 💧 Tillståndsansökningar för kustmiljöaktiviteter!
- 💧 Referensgrupp Vattenvårdsplan 2013-2015!
- 💧 Referensgrupp Va-planprocess Torsås kommun!
- 💧 Inspirerar, engagerar att tänka, agera
kustmiljömedvetet - företag, allmänhet

Torsås Kustmiljögrupp

Många bäckar små

- Åtgärder med ideella krafter

*Om jag nu skall leva har jag
rätt till friskt livgivande vatten*

Foto: Johan Hjertqvist

Lokala företag stödjer ekonomiskt!

Informationsspridning!

Nationella, internationella konferenser,
symposier, lokala evenemang!

Torsås Kustmiljögrupp

Många bäckar små

-Åtgärder med ideella krafter

Barn håller på att bli vuxna, när de ställer frågor om vår kustmiljö, som gör oss vuxna generade

Foto: Johan Sjöqvist

Arbetsinriktningen för kustmiljöåret 2013 är med siktet inställt på att bakom varje framgång för ett friskare Kalmarsund finns modiga beslut fattade av få!

Torsås Kustmiljögrupp

Många bäckar små

- Åtgärder med ideella krafter

*Bakom varje framgång för mänskligheten
och ett friskare vatten finns modiga beslut*

Foto: Johan Jönsson

💧 En del av vår vision är...

💧 ...ett mer optimalt samspel mellan skogs-
och lantbruket uppströms vattendragen
och kustmiljöfolket nedströms!

💧 ... ”att man kan göra skillnad”!

Torsås Kustmiljögrupp

Det här gör vi!

Torsås Kustmiljögrupp

www.kustmiljogruppen.org

- Initierar, prioriterar och samordnar planerade kustmiljöinsatser i Torsås kommun!
- Kampanjer – miljöaktiviteter, sommaren 2013 – akrylatbensin för två-takts-motorer!
- Inventerar förekomsten av mindre vattendrag (diken) som mynnar i kustvattnet!
- Medverkan i restaurering av lokala badplatser längs kusten genom slamsugning av bottnar!
- Schemaläggning – turordningslista för vasslåtter!
- Deltar i ett projekt gällande utvärdering av vasselletstillverkning!

- 🔹 Arbetar för att öka genomströmningen i övergödda vikar!
- 🔹 Är remissinstans till kommun och myndigheter!
- 🔹 Medverkar i tillståndsansökningar för kustmiljöaktiviteter!
- 🔹 Medverkar aktivt i vattenrådet!
- 🔹 Medverkar i revidering av Vattenvårdsplanen för 2013-2015!
- 🔹 Deltar som referensgrupp för Torsås kommuns Va-planprocess!
- 🔹 Engagerar, inspirerar, uppmuntrar våra 17 medlems- och kustmiljöföreningar till att tänka, agera kustmiljömedvetet!
- 🔹 Engagerar lokala företag, allmänhet att tänka kustmiljömedvetet!

💧 Engagerar lokala företag ekonomiskt för att stödja vår ideella verksamhet!

💧 Informationsspridning!

💧 Deltagande i nationella och internationella konferenser, symposier, lokala evenemang!

Torsås Kustmiljögrupp
www.kustmiljogruppen.org

Medlemsföreningarnas projekt!

- 🔹 Deltar aktivt i genomförandet av steg I och II i Vision Bergkvara!
- 🔹 Deltar aktivt i genomförandet av ”genomströmningsprojekt Södra Kärr 2012-2019”!
- 🔹 Årlig vasslätter utmed medlemsföreningarnas kustområde!
- 🔹 Deltar i ett projekt gällande utvärdering av vasspelletstillverkning!
- 🔹 Medverkar i restaurering av lokala badplatser längs kusten genom slamsugning av bottnar!

Kännetecken för vårt ideella arbete!

- Har sett och ser de negativa miljöförändringarna i våra vikar till Kalmarsund!
- Har skapat och skapar oro för framtiden!
- Beredd att ta konsekvenserna och vidta åtgärder!
- Genuint intresse för kustmiljöfrågor!
- Vård och arrangör för fem nationella kustmiljökonferenser mellan åren 1999-2007!
- Entreprenörskap, ser möjligheterna – inte svårigheterna!
- Informella och korta beslutsvägar!

💧 Starka personligheter med olika kunskapsområden i samverkan!

💧 Nätverksbyggande!

💧 Man kan göra skillnad!

Torsås Kustmiljögrupp
www.kustmiljogruppen.org

Nätverk – kontaktytor!

- 🔹 Miljökontoret i Torsås kommun!
- 🔹 Vattenrådet för – Bruatorpsån, Grisbäcken, Brömsebäcken!
- 🔹 Kalmarsundskommisionen!
- 🔹 Länsstyrelsen i Kalmar län!
- 🔹 Linnéuniversitetet!
- 🔹 17 medlemsföreningar tillika kustmiljöföreningar!
- 🔹 Kalmarsunds Kustmiljöförening!
- 🔹 LRF Torsås!
- 🔹 Leader sydost!
- 🔹 Knappt 30 ”vän-företag” tillika sponsorer!

Aktiviteter i vattenrådets och kommunens regi ett komplement till kustmiljöföreningens arbete:

- Våtmarker
- Bevattningsdammar
- Fisklekplatser
- Kalkdiken
- Biotopvård
- Vattendragsvandringar, lekvandring mm
- Föreläsningar, Diskussionsforum
- Vassklippning, muddring, uppdrag med Truxor, amfibisk redskapsbärare
- Kalkning av sjöar och vattendrag

Torsås
kommun
Samhällsbyggnadsförvaltningen

Vattenrådet för Bruatorpsån,
Grisbäck och Brömsebacken

Framgångsfaktorer för Torsås

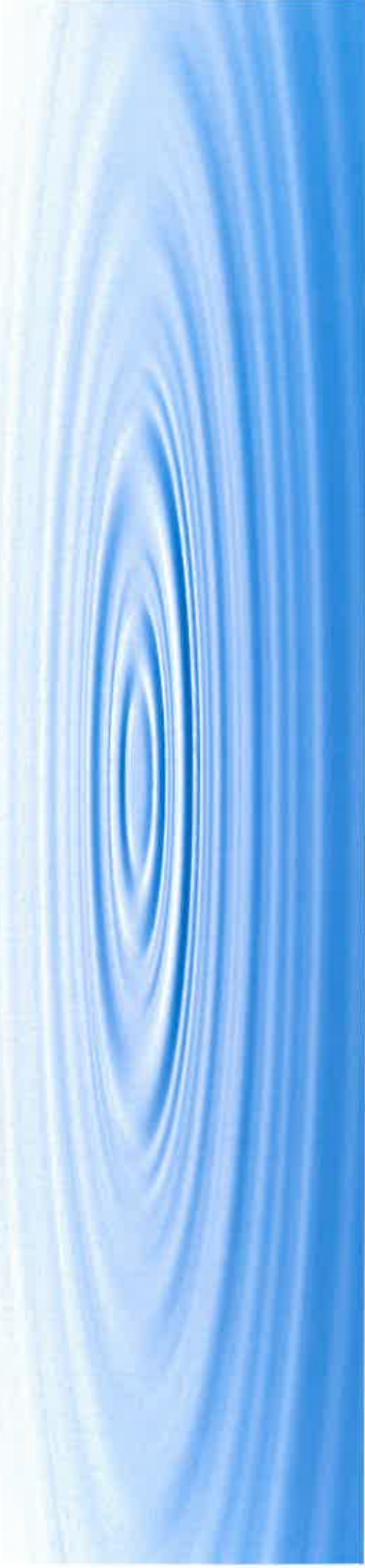
Torsås
kommun

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Vattenrådet för Bruatorpsån

Grisbäck och Brömsebacken

- Nära samarbete mellan Kustmiljögrupperna, Kommunen och Vattenrådet där många organisationer och privatpersoner ingår.
- Lyfter fram åtgärder som gjorts – oberoende vem som genomfört åtgärderna
- Om ni gör dessa åtgärder – kan vi göra andra åtgärder
- På så sätt blir det många åtgärder som genomförs i avrinningsområdena och ut med kusten
- Engagemanget ökar när vi ser att vi kan förändra och förbättra, vi är inte ensam om arbetet
- **TILLSAMMANS KAN VI GÖRA SKILLNAD – MÅNGA BÄCKAR SMÅ**

Möjligheter

- Samverka, sprida kunskap, engagera, planera och genomföra vattenförbättrande åtgärder
- Även små åtgärder gör skillnad
- Alla kan inte göra allt men många kan göra lite
- Små åtgärder som kostar lite är det många som kan tänka sig att genomföra även utan finansiellt stöd.
- Naturvårdsverket, Jordbruksverket, EU m.fl. möjliga instanser att söka pengar ifrån.

Utmaningar

- Tar tid att engagera och att hålla kvar engagemanget
- Svårt att hitta intressenter som representerar bygdens intresse samt geografisk spridning ut efter avrinningsområdena.

Torsås
kommun

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Vattenrådet för Bruatorpsån,

Grisbäck och Brömsebacken

Tillsammans gör vi skillnad!

Torsås Kustmiljögrupp

Vårterrådet för Bruatorpsån, Griståcken och Brömseåcken

Våra hemsidor:

www.kustmiljogruppen.org

<http://www.vattenorganisationer.se/bruatorpsan/>

<http://www.torsas.se/>

Torsås
kommun

Samhällsbyggnadsförvaltningen